

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΈΣ

£El **Βασιλικής Γκισάκη, Δικηγόρου, Δ.Ν.** «**Το Δικηγορικό Επάγγελμα & η Διασυνοριακή Άσκηση του στην Ευρωπαϊκή Ένωση**», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XXIV+430, Τιμή: 42,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα» Α.Ε. (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) το βιβλίο της ΔΝ, δικηγόρου, κυρίας Βασιλικής Γκισάκη με τίτλο «Το Δικηγορικό Επάγγελμα & η Διασυνοριακή Άσκηση του στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Η ελευθερία επαγγελματικής δραστηριοποίησης των κοινοτικών δικηγόρων στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτέλεσε το βασικό αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής με τίτλο «Η ελεύθερη διακίνηση των δικηγόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση», η οποία υποστηρίχθηκε από την συγγραφέα στις 16 Ιουνίου 2005 στη Νομική Σχολή του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, υπό την καθοδήγηση του επιβλέποντα καθηγητή Κωνσταντίνου Κεραμέως και τη συνδρομή του καθηγητή Νικολάου Κλαμαρή και του επίκουρου καθηγητή Κωνσταντίνου Πολυζωγόπουλου. Το παρόν βιβλίο αποτελεί επεξεργασμένη και επικαιροποιημένη έκδοση της ως άνω διατριβής.

Αφορμή για την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα αποτέλεσε η διαπίστωση ότι στην Ελλάδα τα νομικά ζητήματα, που συνδέονται με το δικηγορικό επάγγελμα, δεν έχουν τύχει ενδελεχούς επεξεργασίας. Το δικηγορικό δίκαιο δεν υφίσταται ως τομέας δικαίου στην ελληνική έννομη τάξη, παρόλο που το πλέγμα των διατάξεων, που ρυθμίζουν την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος, αφενός εντάσσεται στο πεδίο του κοινοτικού ενδιαφέροντος, αφετέρου η ερμηνεία τους είναι επιβεβλημένη σε ένα περιβάλλον που εξελίσσεται ραγδαία. Στο δικηγορικό επάγγελμα συντελούνται τα τελευταία χρόνια κοσμογονικές αλλαγές. Ο ρόλος του δικηγόρου ως νομικού παραστάτη των κοινοτικών υπηκόων αναδεικνύεται στη σύγχρονη οικονομική πραγματικότητα, στην οποία οι εξειδικευμένες και ευρύτατες απαιτήσεις των καταναλωτών και η διεθνοποίηση του δικαίου καθιστούν πολύπλοκες και σύνθετες τις νομικές υποθέσεις.

Στόχος του βιβλίου είναι η συστηματοποίηση της μελέτης του δικαίου, που

διέπει την ενδοκοινοτική άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος, και η κριτική παρουσίαση της εξελικτικής του πορείας από ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέχρι σήμερα. Η «σύγκρουση» των εθνικών δικηγορικών δικαίων μεταξύ τους, αλλά και με το κοινοτικό δίκαιο, διαπνέει το σύνολο της εργασίας, διότι η απελευθέρωση του δικηγορικού επαγγέλματος εν πολλοίς εξαρτήθηκε από την επίλυση των συγκρούσεων και την υιοθέτηση κανόνων αμοιβαίου συμβιβασμού μεταξύ των εθνικών δικαίων. Κατά την ανάπτυξη του θέματος παρουσιάζονται συστηματικά οι τροποποιήσεις των εθνικών επαγγελματικών δικαίων και η επίδραση του κοινοτικού δικαίου στην αμοιβαία προσέγγιση τους. Η μελέτη φιλοδοξεί να ενισχύσει τον κοινοτικό προσανατολισμό του δικηγορικού επαγγέλματος και την «κοινοτική συνείδηση» των κοινοτικών δικηγόρων, των δικηγόρων δηλαδή που είναι υπήκοοι κράτους μέλους και έχουν αποκτήσει τον επαγγελματικό τους τίτλο σε κάποιο από τα κράτη αυτά. Η ενεργός συμμετοχή των κοινοτικών δικηγόρων στον ευρωπαϊκό ανταγωνισμό, κατά την άποψη της συγγραφέως, θα βελτιώσει το επίπεδο παροχής νομικών υπηρεσιών, προς όφελος τόσο των καταναλωτών, όσο και του δικηγορικού σώματος. Η διασύνδεση των επιμέρους θεμάτων και η αλληλεπίδραση τους, όπως παρουσιάζονται στην παρούσα εργασία, έχουν στόχο να φωτίσουν ποικίλες πτυχές του εξαιρετικά σύγχρονου αλλά και ανοικτού στην ευρωπαϊκή προοπτική θέματος και να καταστήσουν ιδίως τους έλληνες δικηγόρους και νομικούς κοινωνούς της εν πολλοίς άγνωστης νέας αγοράς δικηγορικών υπηρεσιών στην Ευρώπη.

ξ3 *Νίκου Θεοχαράκη, «Η Νεοκλασική Θεωρία της Εργασίας. Μια κριτική επισκόπηση υπό το πρίσμα της οικονομικής σκέψης», Αθήνα, Τυπωθώ-Γιώργος Δαρδανός, Σελίδες: 316.*

Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί και στη χώρα μας μία εκτεταμένη δημόσια συζήτηση για θέματα που σχετίζονται με την αγορά εργασίας. Ο μεγάλος αριθμός δημοσιευμάτων στον οικονομικό αλλά και στον πολιτικό τύπο είναι σαφής ένδειξη του ενδιαφέροντος για τέτοια θέματα. Αυτό είναι φυσικό δεδομένου ότι ζητήματα όπως η ανεργία, ύψος μισθών, παραγωγικότητα εργασίας, κατώτατοι μισθοί, εργατικά συνδικάτα, κ.λπ. συνθέτουν ένα μεγάλο μέρος της καθημερινής πολιτικο-οικονομικής ατζέντας. Τα ζητήματα αυτά βεβαίως αποτελούν αντικείμενο μελέτης των οικονομολόγων τουλάχιστον τους τελευταίους δύο αιώνες και η σχετική βιβλιογραφία είναι τεράστια. Γι' αυτό και το βιβλίο του Ν. Θεοχαράκη είναι μία σημαντική συμβολή στην όχι και τόσο πλούσια βιβλιογραφία στη ελληνική γλώσσα.

Η πρόσφατη μονογραφία του επιχειρεί να προσεγγίσει τις κυρίες νεοκλασικές προσεγγίσεις στην αγορά εργασίας από την οπτική της ιστορίας των οικονομικών ιδεών, όπως δηλώνει και ο υπότιτλος του βιβλίου. Κατά τη γνώμη μου όμως το έργο δεν είναι μία μονογραφία στην Ιστορία της Οικονομικής Σκέψης. Η βασική θέση του βιβλίου είναι ότι σε αντίθεση με τους Κλασικούς οικονομολόγους, η Νεοκλασική σχολή εξετάζει την εργασία ως ένα άλλο εμπόρευμα και την εντάσσει στο υπόδειγμα του *homo economicus* το οποίο έχει δεχθεί σοβαρή κριτική σε θεωρητικό αλλά και σε μεθοδολογικό επίπεδο. Επίσης, οι πρόσφατες προσπάθειες των Νεοκλασικών να απαντήσουν στις κριτικές με νέα εργαλεία όπως η θεωρία παιγνίων, δεν απέδωσαν λόγω κυρίως της προβληματικής μεθοδολογικής βάσης.

Το έργο αποτελείται από πέντε Κεφάλαια. Στο πρώτο Κεφάλαιο, ο συγγραφέας ασχολείται με την ανάλυση των απαρχών και καταβολών της Νεοκλασικής Σχολής. Μετά από μια σύντομη συζήτηση για την εξέλιξη και την επικράτηση της Νεοκλασικής Σχολής, το μεγαλύτερο μέρος του Κεφαλαίου αυτού ενδιαφέρει με θέματα μεθοδολογίας της οικονομικής επιστήμης και πιο συγκεκριμένα με τις μεθοδολογικές βάσεις της Νεοκλασικής θεωρίας. Κατά τη γνώμη του συγγραφέα (όπως αυτή παρουσιάζεται στην εισαγωγή), η ιστορική αλλά και η άμεσα συνυφασμένη μεθοδολογική διάσταση της θεωρίας, είναι απολύτως αναγκαία για την κατανόηση της. Η θέση αυτή, που δεν είναι εξαιρετικά δημοφιλής μεταξύ πολλών ακαδημαϊκών οικονομολόγων, με βρίσκει απόλυτα σύμφωνο.

Το δεύτερο Κεφάλαιο επικεντρώνεται στη Νεοκλασική ζήτηση εργασίας όπου και παρουσιάζεται το βασικό Νεοκλασικό υπόδειγμα. Επίσης, αναλύονται θεμελιώδεις έννοιες του υποδείγματος, όπως η υπόθεση των ανταγωνιστικών αγορών, η οριακή παραγωγικότητα, οι εργατικοί μισθοί, αλλά και σχετικά πιο πρόσφατες εξελίξεις, όπως οι ατελείς αγορές εργασίας και το υπόδειγμα της έρευνας αγοράς εργασίας. Μετά από την παρουσίαση του ενός σκέλους της αγοράς εργασίας, στο επόμενο Κεφάλαιο αναλύεται η θεωρία της προσφοράς εργασίας. Τα βασικά στοιχεία της θεωρίας αυτής βρίσκονται στις ιδέες των Μαρτζίναλιστών οικονομολόγων και κυρίως στα έργα των Jevons, Walras και Marshall. Ο Θεοχαράκης συνοψίζει με μεγάλη άνεση αυτές τις θεωρητικές εξελίξεις και τις συνδέει με την σύγχρονη Νεοκλασική προσέγγιση.

Το τέταρτο κεφάλαιο επικεντρώνεται στα τρέχοντα Νεοκλασικά υποδείγματα και πιο συγκεκριμένα σε αυτά που έχουν ως βάση τα ατομικά χαρακτηριστικά των εργαζομένων και των θέσεων εργασίας. Ο συγγραφέας αναλύει διεξοδικά την απόπειρα των Νεοκλασικών να επεκτείνουν το βασικό θεωρητικό αλλά και μεθοδολογικό πλαίσιο, σε πιο πολύπλοκα ζητήματα της

αγοράς εργασίας, όπως οι μισθολογικές διαφορές, οι συνθήκες εργασίας, ο ρόλος του ανθρώπινου κεφαλαίου και οι διακρίσεις με βάση το φύλο ή την εθνότητα στην αγορά εργασίας. Πολύ ορθά κατά τη γνώμη μου, ο συγγραφέας, και στην ενότητα αυτή, δίνει έμφαση στη μεθοδολογική διάσταση των θεωρητικών εξελίξεων παραθέτοντας επίσης και τις πιο σημαντικές κριτικές.

Το επόμενο και τελευταίο κεφάλαιο είναι μια εννοιολογική συνέχεια του προηγούμενου, αλλά η συζήτηση εστιάζεται σε ζητήματα που σχετίζονται με τη ρύθμιση της απόδοσης στην παραγωγική διαδικασία. Εδώ περιγράφονται υποδείγματα όπως οι σχέσεις εξουσίας στην αγορά εργασίας, οι μισθοί αποδοτικότητας, και το υπόδειγμα εντολέα-εντολοδόχου, καθώς επίσης και οι γνωστότερες κριτικές τους, όπως για παράδειγμα η κριτική που προέρχεται από τα πειραματικά οικονομικά.

Η πολύ καλή μονογραφία του Θεοχαράκη είναι εξαιρετικά χρήσιμη για όσους ενδιαφέρονται για μία πολύ διεξοδική και κριτική επισκόπηση θεμάτων στα οικονομικά της εργασίας (μία συζήτηση της θεωρίας των εργατικών συνδικάτων σε μελλοντική επανέκδοση, ίσως έκανε το έργο πληρέστερο). Πέραν όμως απ' αυτό, τα ζητήματα που αναλύονται στο έργο είναι κατά τη γνώμη μου πολύ σημαντικά, όχι μόνο για τον στενό κύκλο των φοιτητών και των ειδικευμένων οικονομολόγων στην αγορά εργασίας, αλλά και για όσους ενδιαφέρονται για την τρέχουσα δημόσια συζήτηση σε εργασιακά θέματα. Για παράδειγμα, η κυρίαρχη άποψη ότι ο σίγουρος τρόπος μείωσης της ανεργίας είναι η ευέλικτη αγορά εργασίας, βασίζεται στο οικοδόμημα της Νεοκλασικής θεωρίας που αναλύει ο συγγραφέας. Αυτή η άποψη, η οποία στην πολιτική της έκφραση επηρεάζει τις ζωές χιλιάδων ατόμων, θεμελιώνεται σε φιλοσοφικές, μεθοδολογικές αλλά και θεωρητικές υποθέσεις που δεν είναι αυταπόδεικτες και πέραν πάσης κριτικής όπως ίσως διατείνονται πολλοί υποστηρικτές της. Το έργο αναδεικνύει με σαφήνεια αυτή την πολύ σημαντική διάσταση και με την έννοια αυτή συμβάλλει ουσιαστικά στην περαιτέρω κατανόηση των φαινομένων της αγοράς εργασίας.

Στάυρος Δρακόπουλος

Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης

Lii «Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου» Τεύχος Ιο, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.,
Τιμή τεύχους: 25,00 ευρώ, Τιμή συνδρομής: 100,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.» (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) το πρώτο τεύχος του νέου διμηνιαίου νομικοῦ περιοδικού με τίτλο «Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου».

Η Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου φιλοδοξεί να καλύψει την ανάγκη για άμεση και έγκυρη πληροφόρηση για θέματα Διοικητικού Δικαίου και Δημοσίου Δικαίου που ανακύπτουν από την καθημερινότητα, την επιστημονική, τη νομοθετική, τη νομολογιακή.

Διευθυντής του περιοδικού είναι ο Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Σπυρίδων Φλογαΐτης.

Σε κάθε τεύχος του περιοδικού περιλαμβάνονται ενότητες που αφορούν τη νομική επικαιρότητα στον χώρο του Διοικητικού και εν γένει του Δημοσίου Δικαίου, την τρέχουσα διοικητική νομοθεσία, τη νομολογία των Διοικητικών Δικαστηρίων και τις αποφάσεις των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών.

Στο πρώτο τεύχος (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2006), δημοσιεύονται, μεταξύ άλλων, κείμενα για τη σχέση μεταξύ Εθνικού Συνταγματικού Δικαίου και Κοινοτικού Δικαίου, με αφορμή τον νόμο περί «Βασικού Μετόχου» και για την πρόταση ίδρυσης Συνταγματικού Δικαστηρίου στην Ελλάδα, που φαίνεται ότι θα είναι ένα από τα θέματα που θα συζητηθούν περισσότερο στην επικείμενη νέα αναθεώρηση του Συντάγματος.

Επίσης σχολιάζονται, μεταξύ άλλων, η πρώτη απόφαση του «Μισθοδικείου» για τη μισθολογική μεταχείριση των Δικαστών και η απόφαση του Ε.Σ.Ρ. για τη διακοπή λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού Best FM.

33 «Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου» Τεύχος 2ο, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.,
Τιμή τεύχους: 25,00 ευρώ, Τιμή συνδρομής: 100,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.» (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) το δεύτερο τεύχος του νέου διμηνιαίου νομικού περιοδικού με τίτλο «Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου».

Η θερμή υποδοχή του πρώτου τεύχους της Εφημερίδας μας, με τα θετικά σχόλια των αναγνωστών και την εγγραφή πολυάριθμων συνδρομητών, αποτελούν πηγή ικανοποίησης και ευθύνης για τη συνέχιση και τη διαρκή βελτίωση του εγχειρήματος μας. Τους ευχαριστούμε όλους και επαναλαμβάνουμε ότι οι στήλες μας θα είναι ανοικτές στον καθένα συνάδελφο που αναζητεί ένα βήμα για να δώσει μια πληροφορία αξιόλογης νομικής ύλης ή να καταγράψει έναν επίκαιρο σχολιασμό.

Σε αυτό το δεύτερο τεύχος, επιχειρείται πρωτίστως η ανάδειξη επίκαιρων

πτυχών του δικαιώματος πλήρους, αποτελεσματικής και έγκαιρης δικαστικής προστασίας αναφορικά με

- τη σύναψη διοικητικών συμβάσεων,
- την περίπτωση προσφυγής σε αναρμόδιο διοικητικό δικαστήριο,
- τη συμμόρφωση της διοίκησης με απορριπτική δικαστική απόφαση ή με δικαστική απόφαση με την οποία λαμβάνονται ασφαλιστικά μέτρα,
- τη σχέση διοικητικής διαδικασίας και δικαστικού ελέγχου,
- τη ρύθμιση της αγοράς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και, ειδικότερα, την πρόβλεψη προσφυγής κατά των αποφάσεων της ΕΕΤΤ ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών,
- τις προϋποθέσεις εγκυρότητας της επίδοσης δικογράφων σε όργανα των δήμων,
- την υποχρέωση υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΚ, και
- την αναθεώρηση του τρόπου λειτουργίας του ΕΔΔΑ.

Διερευνώνται επίσης η υποχρέωση έκδοσης και ο παρεμπόδιων έλεγχος κανονιστικών πράξεων, η χρήση πληροφοριών της διοίκησης, η προφορική συνέντευξη στις προσλήψεις στον δημόσιο τομέα, η προέγκριση έκπτωσης δαπανών διοικητικής υποστήριξης, οι προτάσεις τροποποίησης της οδηγίας «τηλεόραση δίχως σύνορα» και οι υποχρεώσεις των δικηγόρων στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την αντιμετώπιση του ξηπλύματος βρώμικου χρήματος.

Παράλληλα αναλύεται η θεσμική λειτουργία ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, όπως του Συνηγόρου του Πολίτη, του ΕΣΡ, της ΕΕΤΤ, αλλά και της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ), που ήλθε στην επικαιρότητα λόγω της υπόθεσης τηλεφωνικών υποκλοπών του δικτύου εταιρίας κινητής τηλεφωνίας.

Αναλύεται επίσης η προβληματική του σεβασμού των ατομικών και των κοινωνικών δικαιωμάτων, ενώ είναι τιμή για την Εφημερίδα μας που δημοσιεύει το άρθρο του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας Γ. Παναγιωτόπουλου σχετικά με την αστική ευθύνη του κράτους και την ΕΣΔΑ.

Εξάλλου, έχουμε τη χαρά να φιλοξενούμε τις απόψεις των Καθηγητών Ν. Κ. Αλιβιζάτου και Ευ. Βενιζέλου. Στη νέα στήλη «Διάλογοι», οι δύο διακεκριμένοι συνταγματολόγοι συζητούν με την Εφημερίδα μας γύρω από την προοπτική αυτής της νέας συνταγματικής αναθεώρησης.

Τέλος, με ιδιαίτερο σεβασμό υποδεχόμαστε τον Ακαδημαϊκό Επαμεινώνδα Σπηλιωτόπουλο, του οποίου η συμβολή στην ανάπτυξη και τη διδασκαλία του διοικητικού δικαίου στη Χώρα μας είναι πραγματικά ανεκτίμητη.

ΕΟ Ακρίτα Καϊδατζή, Δικηγόρου Δ.Ν. «Συνταγματικοί Περιορισμοί των Ιδιωτικοποιήσεων», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XXΠ+461, Τιμή: 38,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα» Α.Ε. (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) το βιβλίο του Δ.Ν. Δικηγόρου κυρίου Ακρίτα Καϊδατζή, με τίτλο «Συνταγματικοί Περιορισμοί των Ιδιωτικοποιήσεων».

Η μονογραφία του κ. Καϊδατζή, πραγματεύεται με τρόπο συνθετικό τους περιορισμούς που το Σύνταγμα θέτει στην πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων. Εξετάζονται τόσο οι συνταγματικές δεσμεύσεις, ουσιαστικές και διαδικαστικές, που επιβάλλονται στις ιδιωτικοποιήσεις, όσο και τα συνταγματικά όρια τους, δηλαδή τι δεν επιτρέπεται να ιδιωτικοποιηθεί. Οι ιδιωτικοποιήσεις γίνονται αντιληπτές με την ευρύτερη δυνατή έννοια, που περιλαμβάνει τόσο τη μεταβίβαση κρατικής περιουσίας ή την ανάθεση κρατικών δραστηριοτήτων σε ιδιώτες, όσο και τη μετατροπή φορέων του Δημοσίου σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Στο πρώτο μέρος εξετάζονται οι συνταγματικές δεσμεύσεις στις οποίες υπόκειται η μεταβίβαση επιχειρήσεων από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και η ιδιωτικοποίηση των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας που συνδέεται με την απελευθέρωση των αντίστοιχων τομέων. Στο δεύτερο μέρος αναδεικνύονται τα συνταγματικά όρια των ιδιωτικοποιήσεων, καταρχάς αναφορικά με τις αρμοδιότητες άσκησης δημόσιας εξουσίας (όπως την αστυνομική εξουσία ή την εξουσία χάραξης δημοσίων πολιτικών), ενώ ειδική πραγμάτευση αφιερώνεται στα συνταγματικά όρια της ιδιωτικοποίησης των κοινωνικών υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική ασφάλιση).

Καθένα από τα πέντε κεφάλαια της μελέτης κλείνει με ανακεφαλαίωση των βασικών θέσεων, ενώ στο τέλος παρατίθενται τα γενικά συμπεράσματα, ακολουθούμενα από ένα επίμετρο. Το βιβλίο περιλαμβάνει εκτενή κατάλογο ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας, καθώς και χρηστικά ευρετήρια λημμάτων και δικαστικών αποφάσεων.

Αθανασίου Τσιρωνά, Δικηγόρου Δ.Ν. «Αποκρατικοποιήσεις», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XXVI+416, Τιμή: 48,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα» Α.Ε. (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) το βιβλίο του ΔΝ, Δικηγόρου κυρίου Αθανασίου Τσιρωνά, με τίτλο «Αποκρατικοποιήσεις».

Οι αποκρατικοποιήσεις αποτελούν τα τελευταία χρόνια ζήτημα που συχνά διεκδικεί την πρώτη γραμμή της επικαιρότητας και στη χώρα μας. Η ενασχόληση ωστόσο της νομικής επιστήμης με τα πολύπλοκα θέματα που γεννώνται και στον χώρο του δικαίου δεν έτυχε ευρείας και συστηματικής επεξεργασίας. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να αποτελέσει μία συνεισφορά στην έρευνα των αποκρατικοποιήσεων από την άποψη του διοικητικού οικονομικού δικαίου.

Η μελέτη αποτελείται από τρία μέρη

Στο **πρώτο** μέρος αναλύεται η έννομη ρύθμιση του κρατικού παρεμβατισμού στην οικονομία. Περιγράφεται το οικονομικό καθεστώς, όπως προσδιορίζεται από το Σύνταγμα και διαμορφώνεται από τα όργανα του κράτους, ενώ αναζητείται η θέση των αποκρατικοποιήσεων στο συγκεκριμένο πλαίσιο ρύθμισης της οικονομικής δραστηριότητας.

Στο **δεύτερο** μέρος επιχειρείται ο εννοιολογικός προσδιορισμός του όρου «αποκρατικοποίηση», η σχέση του με την αλληλένδετη «ιδιωτικοποίηση» και η διάκριση του από συγγενείς έννοιες, όπως «απορρύθμιση», «απελευθέρωση», «παραχώρηση δημόσιας υπηρεσίας», «έξοδος φορέων από τον δημόσιο τομέα» και «μετατροπή δημοσίων φορέων σε ανώνυμες εταιρείες». Ερευνάται, επίσης, το πεδίο εφαρμογής των αποκρατικοποιήσεων και η επίδραση τους στην οργάνωση και την δομή του διοικητικού συστήματος.

Στο **τρίτο** μέρος μελετώνται οι προϋποθέσεις νομιμότητας των αποκρατικοποιήσεων κατά το Σύνταγμα, το κοινοτικό δίκαιο και τον νόμο, ενώ αναπτύσσεται λεπτομερώς το ισχύον νομικό καθεστώς των αποκρατικοποιήσεων.

Η παρούσα μελέτη δεν απευθύνεται μόνον στον εξειδικευμένο με τα θέματα νομικό, αλλά, παραπέμποντας σε εκτεταμένη εγχώρια και αλλοδαπή βιβλιογραφία, πραγματεύεται τις αποκρατικοποιήσεις μέσα από το πρίσμα ευρύτερων θεμάτων, που αγγίζουν τον σύγχρονο ρόλο του κράτους στην οικονομία, και έτσι διεκδικεί κάθε επιστημονικό ενδιαφέρον σχετικά με τις σύγχρονες μεθόδους κρατικής παρέμβασης. Προσφέρεται όμως και για περαιτέρω εξειδικευμένη ανάλυση, επιχειρώντας μία ειδικότερη επεξεργασία

του ισχύοντος και προΐσχύσαντος νομικού καθεστώτος των αποκρατικοποιήσεων, με λεπτομερή επισκόπηση της λειτουργίας του προγενεστέρου νόμου (ν. 2000/1991), και χρήσιμες κατευθύνσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του ισχύοντος νόμου (ν. 3049/2002).

Βασίλη Α. Σωτηρόπουλον, Δικηγόρου ΜΑΕ Δημοσίου Δικαίου «Η Συνταγματική Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: ΧΧΠ+234, Τιμή: 25,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα» Α.Ε. (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) το βιβλίο του Δικηγόρου ΜΑΕ Δημοσίου Δικαίου κυρίου Βασίλη Σωτηρόπουλου, με τίτλο «Η Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων».

Με το έργο παρουσιάζονται για πρώτη φορά στην ελληνική βιβλιογραφία οι πρόσφατες εξελίξεις για: την Οδηγία διατήρησης τηλεπικοινωνιακών δεδομένων για αντεκληματικούς σκοπούς, το Σχέδιο Απόφασης-Πλαισίου του Συμβουλίου της ΕΕ για την προστασία προσωπικών δεδομένων στο πεδίο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας των κρατών σε ποινικές υποθέσεις, τη «δίκη των αεροπορικών προσωπικών δεδομένων» (PNR/ΗΠΑ) στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το ρόλο της κοινωνίας των πολιτών (ΜΚΟ) στην περιφρούρηση των πληροφοριακών ελευθεριών. Περιέχεται επίσης εισαγωγή στο έργο ενός νέου κοινοτικού θεσμού: του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος αποτελεί την αρμόδια ανεξάρτητη αρχή της ΕΕ.

Πρωταρχικός σκοπός της μονογραφίας είναι η ανάλυση του νέου συνταγματικού δικαιώματος προστασίας προσωπικών δεδομένων, που προστέθηκε με την αναθεώρηση του 2001 (άρθρο 9Α). Η εμβάθυνση επιχειρείται με παράλληλη ερμηνευτική προσέγγιση των αντιστοίχων άρθρων Ι-51 και Π-52 της Σύμβασης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης, του άρθρου 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Ελευθεριών της ΕΕ και του άρθρου 286 της ΣυνθΕΚ.

Ο συγγραφέας θεμελιώνει θεωρητικά τη διαμόρφωση ενός συνταγματικού κεκτημένου προστασίας προσωπικών δεδομένων που λειτουργεί ως φραγμός στις τυχόν μεταγενέστερες επεμβάσεις του εθνικού και ευρωπαϊού νομοθέτη.

Οι ειδικοί περιορισμοί του συνταγματικού δικαιώματος ταξινομούνται σε συγκεκριμένες κατηγορίες (λειτουργία πολιτεύματος, ελεύθερη οικονομία, αντεγκληματική πολιτική, μ.μ.ε., πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία, επιστημονική ελευθερία, πνευματική ιδιοκτησία), σύμφωνα με τις αποφάσεις της

καταρτίζει και εφαρμόζει πολιτική. Το συλλογικό όργανο προσδίδει μετριοπάθεια στο σύστημα εξουσίας. Μέσα στο όργανο δραστηριοποιείται ομάδα πολιτικών, που αποτελεί την αντιπολίτευση και επιδιώκει τον έλεγχο του. Ο αγώνας των δύο ομάδων για τον έλεγχο του μηχανισμού οδηγεί τις συνταγματικές εξελίξεις.

Η συνταγματική εξέλιξη της διέπεται από συνέχεια. Αποφεύγονται οι ιδεολογικές οξύτητες και διχασμοί της ηπειρωτικής Ευρώπης. Με τον «ιδιόρρυθμο αγγλικό συντηρητισμό» και σημαία την Evolution («Εξέλιξη»), ακόμα και σε στιγμές που η ηπειρωτική Ευρώπη δονείται από την Revolution («Επανάσταση»), θέτει τις βάσεις του σταθερότερου και μακροβιότερου μετριοπαθούς πολιτικού συστήματος. Διδάσκει ότι σε μια κοινωνία πρέπει να υπάρχει πάντα διάλογος, χάρις στον οποίον οι διαφωνίες διευθετούνται όχι με συγκρούσεις, αλλά με σεβασμό της άλλης εκδοχής και συμφωνίες. Κοινωνίες όπου ο διάλογος δεν υπάρχει χιμαρίζονται από εσωτερικές συρράξεις και βίαιες ανατροπές.

Αυτή είναι η γοητεία της αγγλικής συνταγματικής ιστορίας - και το αίνιγμα της. Αυτή τη γοητεία και το αίνιγμα επιχειρεί να ερευνήσει το βιβλίο, που ανατρέχει στην συνταγματική ιστορία για να αναζητήσει την εκκίνηση, εξέλιξη και σημερινή ουσία του περιεχομένου των συνταγματικών θεσμών και ρυθμίσεων.

03 Αθανασίου Τσιρωνά, Δικηγόρου Δ.Ν. «Αποκρατικοποιήσεις», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XXVI+416, Τιμή: 48,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα» Α.Ε. (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) το βιβλίο του ΔΝ, Δικηγόρου κυρίου Αθανασίου Τσιρωνά, με τίτλο «Αποκρατικοποιήσεις».

Οι αποκρατικοποιήσεις αποτελούν τα τελευταία χρόνια ζήτημα που συχνά διεκδικεί την πρώτη γραμμή της επικαιρότητας και στη χώρα μας. Η ενασχόληση ωστόσο της νομικής επιστήμης με τα πολύπλοκα θέματα που γεννώνται και στον χώρο του δικαίου δεν έτυχε ευρείας και συστηματικής επεξεργασίας. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να αποτελέσει μία συνεισφορά στην έρευνα των αποκρατικοποιήσεων από την άποψη του διοικητικού οικονομικού δικαίου.

Η μελέτη αποτελείται από τρία μέρη

Στο **πρώτο** μέρος αναλύεται η έννομη ρύθμιση του κρατικού παρεμβατισμού στην οικονομία. Περιγράφεται το οικονομικό καθεστώς, όπως προσδιορίζεται από το Σύνταγμα και διαμορφώνεται από τα όργανα του κράτους, ενώ αναζητείται η θέση των αποκρατικοποιήσεων στο συγκεκριμένο πλαίσιο ρύθμισης της οικονομικής δραστηριότητας.

Στο **δεύτερο** μέρος επιχειρείται ο εννοιολογικός προσδιορισμός του όρου «αποκρατικοποίηση», η σχέση του με την αλληλένδετη «ιδιωτικοποίηση» και η διάκριση του από συγγενείς έννοιες, όπως «απορρύθμιση», «απελευθέρωση», «παραχώρηση δημόσιας υπηρεσίας», «έξοδος φορέων από τον δημόσιο τομέα» και «μετατροπή δημοσίων φορέων σε ανώνυμες εταιρείες». Ερευνάται, επίσης, το πεδίο εφαρμογής των αποκρατικοποιήσεων και η επίδραση τους στην οργάνωση και την δομή του διοικητικού συστήματος.

Στο **τρίτο** μέρος μελετώνται οι προϋποθέσεις νομιμότητας των αποκρατικοποιήσεων κατά το Σύνταγμα, το κοινοτικό δίκαιο και τον νόμο, ενώ αναπτύσσεται λεπτομερώς το ισχύον νομικό καθεστώς των αποκρατικοποιήσεων.

Η παρούσα μελέτη δεν απευθύνεται μόνον στον εξειδικευμένο με τα θέματα νομικό, αλλά, παραπέμποντας σε εκτεταμένη εγχώρια και αλλοδαπή βιβλιογραφία, πραγματεύεται τις αποκρατικοποιήσεις μέσα από το πρίσμα ευρύτερων θεμάτων, που αγγίζουν τον σύγχρονο ρόλο του κράτους στην οικονομία, και έτσι διεκδικεί κάθε επιστημονικό ενδιαφέρον σχετικά με τις σύγχρονες μεθόδους κρατικής παρέμβασης. Προσφέρεται όμως και για περαιτέρω εξειδικευμένη ανάλυση, επιχειρώντας μία ειδικότερη επεξεργασία

Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, τις γνωμοδοτήσεις της Ομάδας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46 και τα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Επόπτη, όλα παραπεμπόμενα με links ώστε να είναι άμεσα εντοπίσιμα στο Διαδίκτυο.

Με την μονογραφία επιχειρείται επίσης η ανίχνευση της σχέσης ανάμεσα στην προστασία προσωπικών δεδομένων και σε συγγενή και μητρικά δικαιώματα, όπως ο πληροφοριακός αυτοκαθορισμός, η προστασία της ιδιωτικής ζωής, το απόρρητο των επικοινωνιών και άλλα έννομα αγαθά του Πληροφοριακού Συντάγματος.

Η ύλη του έργου συμπληρώνεται με παράρτημα των πενήντα αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα και με πίνακα βιβλιογραφίας.

Λόγω της ενημερωτικής αξίας του, το έργο απευθύνεται όχι μόνο στον νομικό, αλλά και σε κάθε πολίτη της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

£0 Βλασίου Ι. Παπαρηγορίου, Καθηγητού, «Λαϊκή Κυριαρχία και Κοινοβουλευτισμός στην Αγγλία», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XII+381, Τιμή: 35,00 ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Σάκκουλα» Α.Ε. (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) το βιβλίο του Καθηγητού Βλασίου Παπαρηγορίου, με τίτλο «Λαϊκή Κυριαρχία και Κοινοβουλευτισμός στην Αγγλία».

Η Αγγλία προσδιόρισε όσο ουδέν άλλο έθνος την συνταγματική εξέλιξη της ανθρωπότητας τα τελευταία 500 χρόνια. Είναι η μητέρα του κοινοβουλευτισμού και των πολιτικών κομμάτων. Εκεί γεννήθηκαν θεμελιώδεις πολιτικοί - συνταγματικοί θεσμοί και ρυθμίσεις όπως: το Σύνταγμα, που αναβλύζει από την κοινωνία και δεν παραχωρείται «άνωθεν» τα πρώτα δείγματα συνταγματικής κατοχύρωσης δικαιωμάτων - το σύστημα δύο νομοθετικών σωμάτων η κυβέρνηση και το υπουργικό συμβούλιο ως κύρια συλλογικά όργανα της εκτελεστικής εξουσίας· ο πρωθυπουργός· η αντιπολίτευση· η ποινική ευθύνη των υπουργών, κ.ά.. Παρά ταύτα, ουδέποτε γνώρισε συνταγματικό σχεδιασμό. Οι θεσμοί της ιδρύθηκαν πρακτικά για να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένη ανάγκη. Έχουν όμως ιστορικό βάθος και γεννήθηκαν ύστερα από συμφωνία.

Στην Αγγλία ουδέποτε ίσχυσε η αρχή του ενός, που κυριάρχησε στην ηπειρωτική Ευρώπη. Δίπλα στο Στέμμα λειτουργεί ανέκαθεν ένα συλλογικό όργανο αποτελούμενο από πολιτικούς, που απαρτίζουν «μηχανισμό», ο οποίος